

**PLAN REALIZACJI MATERIAŁU NAUCZANIA Z MATEMATYKI W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH**

4 GODZ. TYGODNIOWO   115 GODZ. W CIĄGU ROKU

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH:

K – konieczny - ocena dopuszczająca (2); P – podstawowy - ocena dostateczna (3); R – rozszerzający - ocena dobra (4); D – dopełniający - ocena bardzo dobra (5);
W – wykraczający - ocena celująca (6)

Tematy nieobowiązkowe oznaczono szarym paskiem.

DZIAŁ 1. LICZBY I WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE (26 h)

TEMAT ZAJĘĆ	CELE PODSTAWOWE	CELE PONADPODSTAWOWE
1. Lekcja organizacyjna.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> zna podręcznik, z którego będzie korzystał w ciągu roku szkolnego (K) zna PSO (K) 	Uczeń:
2-4. System dziesiętkowy	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie notacji wykładniczej (K) zna sposób zaokrąglania liczb (K) rozumie potrzebę zaokrąglania liczb (K) rozumie potrzebę stosowania notacji wykładniczej w praktyce (P) umie oszacować wynik działań (K-P) umie zaokrąglić liczby do podanego rzędu (K-P) umie zapisać liczbę w notacji wykładniczej (P) umie porównać liczby przedstawione w różny sposób (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> umie zapisać liczbę w notacji wykładniczej (R) umie porównać liczby przedstawione na różne sposoby (R-D) umie rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące różnych sposobów zapisywania liczb (R-D)
5-6. System rzymski	<ul style="list-style-type: none"> zna znaki używane do zapisu liczb w systemie rzymskim (K) zna zasady zapisu liczb w systemie rzymskim (P) umie zapisać i odczytać liczby naturalne dodatnie w systemie rzymskim (w zakresie do 3000) (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> umie zapisać i odczytać w systemie rzymskim liczby większe od 4000 (R-D)
7-9. Liczby wymierne i niewymierne	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: liczby naturalnej, liczby całkowitej, liczby wymiernej (K) zna pojęcia: liczby niewymiernej, liczby rzeczywistej (K) zna pojęcia: liczby przeciwnej do danej oraz odwrotności danej liczby (K) rozumie różnicę pomiędzy rozwinięciem dziesiętnym liczby wymiernej a niewymiernej (P) umie podać liczbę przeciwną do danej (K) oraz odwrotność danej liczby (K-P) umie podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (K-P) umie odczytać współrzędną punktu na osi liczbowej oraz zaznaczyć liczbę na osi liczbowej (K-P) zna pojęcie potęgi o wykładniku: naturalnym (K), całkowitym ujemnym (P) zna pojęcie pierwiastka arytmetycznego II stopnia z liczby nieujemnej i III stopnia z dowolnej liczby (K) umie obliczyć potęgę o wykładniku: naturalnym (K), całkowitym ujemnym (P) umie obliczyć pierwiastek arytmetyczny II i III stopnia z liczb, które są odpowiednio kwadratami lub sześciątami liczb wymiernych (K) umie oszacować wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki (P-R) umie porównać (K) oraz porządkować (K-P) liczby przedstawione w różny sposób 	<ul style="list-style-type: none"> umie odczytać współrzędne punktów na osi liczbowej i zaznaczyć liczbę na osi liczbowej (R) umie porównać i porządkować liczby przedstawione w różny sposób (R-D)
10-11. Podstawowe działania na liczbach	<ul style="list-style-type: none"> zna algorytmy działań na ułamkach (K) zna kolejność wykonywania działań (K) umie wykonać działania łączne na liczbach (K-P) umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na liczbach (P) 	<ul style="list-style-type: none"> umie obliczać wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających większą liczbę działań (R-D) umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na liczbach (R-D)

Matematyka z plusem dla gimnazjum

12-13. Działania na potęgach i pierwiastkach	<ul style="list-style-type: none"> • zna wzory dotyczące potęgowania i pierwiastkowania (K) • umie zapisać w postaci jednej potęgi iloczyny i ilorazy potęg o takich samych podstawach (K-P) • umie zapisać w postaci jednej potęgi iloczyny i ilorazy potęg o takich samych wykładnikach (K-P) • umie zapisać w postaci jednej potęgi potęgę potęgi o wykładniku naturalnym (K-P), całkowitym (P-R) • stosuje w obliczeniach notację wykładniczą (P-R) • umie wyłączyć czynnik przed znak pierwiastka (P) • umie usunąć niewymierność z mianownika, korzystając z własności pierwiastków (P) • umie oszacować wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki (P-R) • umie obliczyć wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki i potęgi (P-R) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie oszacować wartość wyrażenia zawierającego pierwiastki (R-D) • umie wyłączyć czynnik przed znak pierwiastka (R) • umie włączyć czynnik pod znak pierwiastka (R-D) • umie usunąć niewymierność z mianownika korzystając, z własności pierwiastków (R)
14-15. Obliczenia procentowe	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie procentu (K) • zna pojęcie promila (K) • rozumie potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K) • umie zamienić procent na ułamek i odwrotnie (K-P) • umie obliczyć procent danej liczby (K-P) • umie odczytać dane z diagramu procentowego (K-P) • umie obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (P) • umie obliczyć, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba (P) • umie rozwiązać zadanie związane z procentami (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (R) • umie obliczyć, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba (R) • umie rozwiązać zadanie związane z procentami (R-W)
16-17. Obliczenia procentowe (cd.)	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie punktu procentowego (P) • zna pojęcie inflacji (P) • umie obliczyć liczbę większą lub mniejszą o dany procent (P) • umie rozwiązać zadanie związane z procentami w kontekście praktycznym (P-R) • umie obliczyć, o ile procent wzrosła lub zmniejszyła się liczba (P-R) • umie obliczyć liczbę na podstawie jej procentowego wzrostu (obniżki) (P-R) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć liczbę na podstawie jej procentowego wzrostu (obniżki) (R-D)
18-19. Przekształcenia algebraiczne	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: wyrażenie algebraiczne, jednomian, suma algebraiczna, wyrazy podobne (K) • zna zasadę przeprowadzania redukcji wyrazów podobnych (K) • umie budować proste wyrażenia algebraiczne (K) • umie redukować wyrazy podobne w sumie algebraicznej (K-P) • umie dodawać i odejmować sumy algebraiczne (K-P) • umie mnożyć jednomiany, sumę algebraiczną przez jednomian (K) oraz sumy algebraiczne (K-P) • umie obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcania (K-P) i po przekształceniu do postaci dogodnej do obliczeń (P) • umie przekształcać wyrażenia algebraiczne (P) • umie opisywać zadania tekstowe za pomocą wyrażeń algebraicznych (P) • umie wyłączyć wspólny czynnik przed nawias (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć wartość liczbową wyrażenia po przekształceniu do postaci dogodnej do obliczeń (R-D) • umie przekształcać wyrażenia algebraiczne (R-D) • umie przekształcać wyrażenia algebraiczne, stosując wzory skróconego mnożenia (R-D) • umie wyłączyć wspólny czynnik przed nawias (R-D) • umie stosować przekształcenia wyrażeń algebraicznych w zadaniach tekstowych (R-W)

Matematyka z plusem dla gimnazjum

20-24. Równania i układy równań	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie równania (K) • zna pojęcia równań: równoważnych, tożsamościowych, sprzecznych (P) • zna metodę równań równoważnych (K) • zna pojęcie układu równań (K) • zna pojęcie rozwiązania układu równań (K) • zna pojęcia układów: oznaczonych, nieoznaczonych, sprzecznych (P) • zna metodę podstawiania (K) • zna metodę przeciwnych współczynników (K) • rozumie pojęcie rozwiązania równania (K) • rozumie pojęcie rozwiązania układu równań (K) • umie rozwiązać równanie (K-P) • umie rozwiązać układ równań liniowych metodą podstawiania lub metodą przeciwnych współczynników (K-P) • umie rozpoznać równanie sprzeczne lub tożsamościowe (P) • umie rozpoznać układ sprzeczny lub nieoznaczony (P) • umie rozwiązać równanie, korzystając z proporcji (K-P) • umie przekształcić wzór (P) • umie opisać za pomocą równania lub układu równań zadanie osadzone w kontekście praktycznym (P-R) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z zastosowaniem równań lub układów równań (P-R) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać równanie (R-D) • umie rozwiązać nierówność (R-D) • umie rozwiązać układ liniowy metodą podstawiania lub metodą przeciwnych współczynników (R-D) • umie rozwiązać równanie, korzystając z proporcji (R-D) • umie przekształcić wzór (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z zastosowaniem równań lub układów równań (R-W)
25. Powtórzenie wiadomości		
26-27. Praca klasowa i jej omówienie		

DZIAŁ 2. FUNKCJE (15 h)

28-30. Odczytywanie wykresów	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie wykres jako sposób prezentacji informacji (K) • umie odczytać informacje z wykresu (K) • umie interpretować informacje odczytane z wykresu (P) • umie odczytać i porównać informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (K-P) • umie interpretować informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie interpretować informacje odczytane z wykresu (R-W) • umie interpretować informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (R-D)
------------------------------	--	--

Matematyka z plusem dla gimnazjum

31-33. Pojęcie funkcji. Zależności funkcyjne	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie funkcji (K) • zna pojęcia: dziedzina, argument, wartość funkcji, zmienna zależna i niezależna (K) • zna pojęcie miejsca zerowego (K) • rozumie pojęcie przyporządkowania (K) • umie przedstawić funkcję za pomocą opisu słownego, wzoru, grafu, wykresu i tabelki (K-P) • umie odczytać wartość funkcji dla danego argumentu lub argument dla danej wartości z tabelki (K), wykresu (K) i grafu (K) • umie wskazać miejsce zerowe funkcji (P) • umie na podstawie wykresu funkcji określić jej monotoniczność (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie przedstawić funkcję za pomocą opisu słownego, wzoru, grafu, wykresu i tabelki (R) • umie wskazać miejsce zerowe funkcji (R-W) • umie przedstawić wykres funkcji spełniającej warunki (R-D) • umie podać argumenty, dla których funkcja przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne (R-D) • umie odczytać z wykresu argumenty, dla których funkcja przyjmuje największą lub najmniejszą wartość (P-R)
34-36. Wzory a wykresy	<ul style="list-style-type: none"> • zna różne sposoby zapisu funkcji określonej danym wzorem (K-P) • rozumie związek między wzorem funkcji a jej wykresem (K) • zna etapy rysowania wykresów funkcji (P) • umie sprawdzić rachunkowo i na wykresie, czy punkt należy do wykresu funkcji (K) • umie na podstawie wzoru wyznaczyć argument dla danej wartości funkcji i odwrotnie (P) • umie obliczyć miejsce zerowe funkcji (K-P) • umie odczytać z wykresu miejsce zerowe (K-P) • umie odczytać z wykresu zbiór argumentów, dla których funkcja przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy wykresów niektórych funkcji (liniowa, parabola) (R) • umie wyznaczyć współrzędne punktów przecięcia się wykresu z osiami układu współrzędnych (R-D) • umie dopasować wzory do wykresów funkcji (R-D) • umie zastąpić wzorem opis słowny funkcji (R-D) • umie odczytać z wykresu zbiór argumentów, dla których funkcja przyjmuje określone wartości (R-D) • umie na podstawie wzoru narysować wykres funkcji (R-W) • potrafi rozwiązać zadania tekstowe związane z wykresem funkcji i jej wzorem
37-39. Zależności między wielkościami proporcjonalnymi	<ul style="list-style-type: none"> • zna związek pomiędzy wielkościami wprost proporcjonalnymi (K) • zna kształt linii będącej wykresem zależności wprost proporcjonalnych (K-P) • zna pojęcie współczynnika proporcjonalności (K-P) • zna związek pomiędzy wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi (K) • zna kształt linii będącej wykresem zależności odwrotnie proporcjonalnych (K-P) • umie rozpoznać wielkości wprost proporcjonalne (P) • umie obliczyć współczynnik proporcjonalności (P) • umie opisać wzorem dane wielkości wprost proporcjonalne (P) • umie narysować wykres funkcji typu $y = ax$, jeśli dziedziną jest zbiór liczb rzeczywistych (P) • umie rozpoznać wielkości odwrotnie proporcjonalne (P) • umie opisać wzorem dane wielkości odwrotnie proporcjonalne (P) • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielkościami wprost proporcjonalnymi (P) • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozpoznać wielkości wprost proporcjonalne (R) • umie narysować wykres funkcji typu $y = ax$ (R-D) • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielkościami wprost proporcjonalnymi oraz ich wykresami (R-W) • umie rozpoznać wielkości odwrotnie proporcjonalne (R) • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi oraz ich wykresami (R-W)
40. Powtórzenie wiadomości		
41-42. Praca klasowa i jej omówienie		

DZIAŁ 3. FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE (17 h)

<p>43-45. Trójkąty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie trójkąta (K) • zna warunek istnienia trójkąta (P) • zna sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K) • zna wzór na pole dowolnego trójkąta (K) • zna twierdzenie Pitagorasa i twierdzenie do niego odwrotne (K) • zna wzory na obliczanie wysokości i pola trójkąta równobocznego (K) • zna zależność między bokami i kątami trójkąta prostokątnego o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° (P) • rozumie zasadę klasyfikacji trójkątów (P) • rozumie potrzebę stosowania twierdzenia Pitagorasa i twierdzenia do niego odwrotnego (K) • umie sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt (P) • umie obliczyć miarę trzeciego kąta trójkąta, mając dane dwa pozostałe (K) • umie zapisać wzór Pitagorasa dla trójkąta prostokątnego (K) • umie obliczyć długość przeciwprostokątnej (K) i przyprostokątnej na podstawie twierdzenia Pitagorasa (P) • umie obliczyć wysokość i pole trójkąta równobocznego o danym boku (K) • umie obliczyć pole trójkąta o danej podstawie i wysokości (K) • umie obliczyć długość odcinka w układzie współrzędnych (P) • umie sprawdzić, czy trójkąt o danych bokach jest prostokątny (K-P) • umie rozwiązać trójkąt prostokątny o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° (P) • umie obliczyć pole i obwód trójkąta (P) • umie wyznaczyć kąty trójkąta na podstawie danych z rysunku (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać trójkąt prostokątny o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° (R-D) • umie obliczyć pole i obwód trójkąta (R-D) • umie wyznaczyć kąty trójkąta na podstawie danych z rysunku (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z trójkątami (R-W)
<p>46-48. Czworokąty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicję prostokąta, kwadratu, trapezu, równoległoboku i rombu (K) • zna wzory na obliczanie pól powierzchni czworokątów (K) • zna własności czworokątów (K) • rozumie zasadę klasyfikacji czworokątów (P) • umie obliczyć pole i obwód czworokąta (K-P) • umie obliczyć pole wielokąta (P) • umie wyznaczyć kąty czworokąta na podstawie danych z rysunku (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć pole czworokąta (R) • umie obliczyć pole wielokąta (R) • umie wyznaczyć kąty czworokąta na podstawie danych z rysunku (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z wielokątami (R-W)
<p>49-50. Koła i okręgi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie okręgu i koła (K) • zna elementy okręgu i koła (K) • zna wzór na obliczanie długości okręgu (K) • zna wzór na obliczanie pola koła (K) • zna pojęcie łuku i wycinka koła (K) • zna wzór na obliczanie długości łuku (P) • zna wzór na obliczanie pola wycinka koła (P) • zna twierdzenie o kącie wpisanym opartym na półokręgu (P) • zna pojęcie stycznej do okręgu (K) • rozumie sposób wyznaczenia liczby π (P) • umie obliczyć długość okręgu, znając jego promień lub średnicę (K-P) • umie obliczyć pole koła, znając jego promień lub średnicę (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć pole koła, znając jego obwód i odwrotnie (R) • umie obliczyć pole odcinka koła (R-D) • umie obliczyć pole figury złożonej z wielokątów i wycinków koła (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z okręgami i kołami (R-W)

Matematyka z plusem dla gimnazjum

	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć pole koła, znając jego obwód i odwrotnie (P) • umie obliczyć długość łuku jako długość określonej części okręgu (K) • umie obliczyć pole wycinka koła jako pole określonej części koła (K) • umie obliczyć długość łuku i pole wycinka koła, znając miarę kąta środkowego (P) • umie obliczyć pole figury złożonej z wielokątów i wycinków koła (P) 	
51. Wzajemne położenie dwóch okręgów	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie okręgów rozłącznych, przecinających się i stycznych (K) • umie określić wzajemne położenie dwóch okręgów, znając ich promienie i odległość między ich środkami (P) • umie obliczyć odległość między środkami okręgów, znając ich promienie i położenie (P) • umie rozwiązać zadanie z okręgami w układzie współrzędnych (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie określić wzajemne położenie dwóch okręgów, znając ich promienie i odległość między ich środkami (R) • umie obliczyć odległość między środkami okręgów, znając ich promienie i położenie (R-D) • umie rozwiązać zadanie z okręgami w układzie współrzędnych (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane ze wzajemnym położeniem dwóch okręgów (R-W)
52-53. Wielokąty i okręgi	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie okręgu opisanego na wielokącie i wpisanego w wielokąt (K) • zna pojęcie symetralnej odcinka (K) • zna pojęcie dwusiecznej kąta (K) • zna pojęcie wielokąta foremnego (K) • zna wzór na promień okręgu opisanego i wpisanego w kwadrat, trójkąt równoboczny i sześciokąt (P) • umie konstruować sześciokąt i ośmiokąt foremny wpisany w okrąg o danym promieniu (K-P) • umie konstruować symetralną odcinka (K) • umie konstruować dwusieczną kąta (K) • umie obliczyć miarę kąta wewnętrznego wielokąta foremnego (P) • umie obliczyć długości promieni, pola i obwody kół wpisanych i opisanych na kwadracie, trójkącie równobocznym i sześciokącie (P-R) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć długości promieni, pola i obwody kół wpisanych i opisanych na kwadracie, trójkącie równobocznym i sześciokącie (P-R) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z okręgami opisanymi i wpisanymi w wielokąty (R-W) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z wielokątami foremnymi (R-W)
54-56. Symetrie	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie punktów i figur symetrycznych względem prostej i względem punktu (K) • zna pojęcie osi symetrii figury oraz środka symetrii figury (K) • rozumie pojęcie osi symetrii figury i potrafi ją wskazać w prostych przypadkach (K) • rozumie pojęcie środka symetrii figury i potrafi go wskazać w prostych przypadkach (K) • umie znajdować punkty symetryczne do danych względem prostej i względem punktu (K) • umie rysować figury w symetrii osiowej, gdy figura i oś nie mają punktów wspólnych (K) lub mają punkty wspólne (P) • umie rysować figury w symetrii środkowej, gdy środek symetrii nie należy do figury (K) lub należy do figury (P) • umie określić własności punktów symetrycznych (P) • umie znajdować punkty i figury symetryczne względem osi oraz początku układu współrzędnych (K-P) • umie wskazywać osie i środki symetrii prostych figur (P-R) • umie budować figury posiadające oś symetrii i nieposiadające środka symetrii (P) • umie budować figury o określonej ilości osi symetrii (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wskazywać osie i środki symetrii figur złożonych (R-D) • umie budować figury posiadające środek symetrii i nie posiadające osi symetrii (R) • umie budować figury o określonej ilości osi symetrii (R) • umie podać współrzędne punktów symetrycznych względem prostych postaci: $y = a, x = a$ (D)
57. Powtórzenie wiadomości		
58-59. Praca klasowa i jej omówienie		

DZIAŁ 4. FIGURY PODOBNE (11 h)

60-62. Podobieństwo figur	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie figur podobnych i skali podobieństwa (K) • zna warunki podobieństwa wielokątów (K) • rozumie pojęcie figur podobnych i potrafi je rozpoznać (K) • rozumie pojęcie skali podobieństwa (K) • umie określić skalę podobieństwa (K-P) • umie podać wymiary figury podobnej w danej skali (K-P) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z figurami podobnymi (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z figurami podobnymi (R-D)
63-64. Pola figur podobnych	<ul style="list-style-type: none"> • zna wzór na stosunek pól figur podobnych (K) • umie określić stosunek pól figur podobnych (P) • umie obliczyć pole figury podobnej, znając skalę podobieństwa (P) • umie obliczyć skalę podobieństwa, znając pola figur podobnych (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć pole figury podobnej (R) • umie określić stosunek pól figur podobnych (R) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polami figur podobnych (D-W)
65-66. Prostokąty podobne. Trójkąty prostokątne podobne	<ul style="list-style-type: none"> • zna cechę podobieństwa prostokątów (K) • zna cechę podobieństwa trójkątów prostokątnych wynikającą ze stosunku długości przyprostokątnych (K) • umie rozpoznać prostokąty podobne (K-P) • umie rozpoznać trójkąty prostokątne podobne (K-P) • umie obliczyć długości boków trójkąta podobnego, znając skalę podobieństwa (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozpoznać trójkąty prostokątne podobne (R-D) • umie uzasadnić podobieństwo trójkątów prostokątnych (D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostokątami podobnymi i trójkątami prostokątnymi podobnymi (D) • zna konstrukcję złotego prostokąta (W)
67-68. Trójkąty prostokątne podobne (cd.)	<ul style="list-style-type: none"> • zna cechy podobieństwa trójkątów prostokątnych (K) • umie sprawdzić podobieństwo trójkątów prostokątnych o danych bokach (P) • umie sprawdzić podobieństwo trójkątów prostokątnych o danym kącie ostrym (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie określić długości boków trójkąta prostokątnego podobnego, znając skalę podobieństwa (R-D) • umie uzasadnić podobieństwo trójkątów prostokątnych (R) • umie rozwiązać zadanie tekstowe wykorzystujące cechy trójkątów podobnych (R-W)
69. Powtórzenie wiadomości		
70. Sprawdzian		

Matematyka z plusem dla gimnazjum
DZIAŁ 5. BRYŁY (17 h)

71-73. Graniastoslupy	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie graniastoslupa, prostopadłościanu i sześcianu oraz ich budowę (K) • zna pojęcie graniastoslupa prostego i prawidłowego (K) • zna wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości graniastoslupa (K) • zna jednostki pola i objętości (K) • rozumie sposób tworzenia nazw graniastoslupów (K) • rozumie zasady zamiany jednostek pola i objętości (P) • zna nazwy odcinków w graniastoslupie (P) • umie określić ilość wierzchołków, krawędzi i ścian graniastoslupa (K) • umie obliczyć sumę długości krawędzi graniastoslupa (K-P) • umie obliczyć pole powierzchni i objętość graniastoslupa, podstawiając do wzoru (K-P) • umie zamieniać jednostki pola i objętości (P) • umie rozpoznać siatkę graniastoslupa (K-P) • umie rysować graniastoslup w rzucie równoległym (K-P) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z graniastoslupem (P) • umie obliczyć długość odcinka w graniastoslupie, korzystając z twierdzenia Pitagorasa (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zamieniać jednostki pola i objętości (R) • umie obliczyć długość odcinka w graniastoslupie, korzystając z twierdzenia Pitagorasa (R-D) • umie obliczyć długość odcinka w graniastoslupie, korzystając z własności trójkątów prostokątnych o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z graniastoslupem (R-W)
74-76. Ostrosłupy	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie ostrosłupa i czworościanu (K) • zna pojęcie ostrosłupa prawidłowego i czworościanu foremnego (K) • zna budowę ostrosłupa (K) • umie określić ilość wierzchołków, krawędzi i ścian ostrosłupa (K) • zna wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości ostrosłupa (K) • zna pojęcie wysokości ostrosłupa (K) • rozumie sposób tworzenia nazw ostrosłupów (K) • umie obliczyć sumę długości krawędzi ostrosłupa (K-P) • umie obliczyć pole powierzchni i objętość ostrosłupa, podstawiając do wzoru (K-P) • umie rysować ostrosłup w rzucie równoległym (K-P) • umie rozpoznać siatkę ostrosłupa (K-P) • umie obliczyć długość odcinka w ostrosłupie, korzystając z twierdzenia Pitagorasa (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zamieniać jednostki pola i objętości (R) • umie obliczyć długość odcinka w ostrosłupie, korzystając z twierdzenia Pitagorasa (R-D) • umie obliczyć długość odcinka w ostrosłupie, korzystając z własności trójkątów prostokątnych o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (R-W)
77-78. Przykłady brył obrotowych	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie bryły obrotowej i osi obrotu (K) • zna pojęcia: walec, stożek, kula, sfera (K) • zna budowę brył obrotowych (K) • zna pojęcie przekroju osiowego bryły obrotowej (K) • zna pojęcie kąta rozwarcia stożka (P) • umie rysować bryły obrotowe w rzucie równoległym (K) • umie określić rodzaj bryły powstałej w wyniku obrotu danej figury (K-P) • umie określić wymiary bryły powstałej w wyniku obrotu danej figury (K-P) • umie obliczyć pole przekroju osiowego bryły obrotowej (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie określić wymiary bryły powstałej w wyniku obrotu danej figury (R-D) • umie obliczyć pole przekroju osiowego bryły obrotowej (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z bryłami obrotowymi (D-W)
79-80. Walec	<ul style="list-style-type: none"> • zna wzór na objętość i pole powierzchni całkowitej walca (K) • rozumie pojęcie walec (K) • umie kreślić siatkę walca (K-P) • umie obliczyć pole powierzchni całkowitej lub bocznej walca, podstawiając do wzoru (K-P) • umie obliczyć objętość walca, podstawiając do wzoru (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie stosować twierdzenie Pitagorasa w zadaniach o walcu (R-D) • umie stosować własności trójkątów prostokątnych o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° w zadaniach o walcu (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem

Matematyka z plusem dla gimnazjum

	<ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem powierzchni całkowitej lub objętością walca (P) 	<p>powierzchni całkowitej lub objętością walca (D-W)</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z bryłami złożonymi z walców (R-W)
81-82. Stożek	<ul style="list-style-type: none"> • zna wzór na objętość i pole powierzchni całkowitej stożka (K) • rozumie pojęcie stożka (K) • umie kreślić siatkę stożka (K-P) • umie obliczyć pole powierzchni całkowitej lub bocznej stożka, podstawiając do wzoru (K-P) • umie obliczyć objętość stożka, podstawiając do wzoru (K-P) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem powierzchni całkowitej lub objętością stożka (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie stosować twierdzenie Pitagorasa w zadaniach o stożku (R-D) • umie stosować własności trójkątów prostokątnych o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° w zadaniach o stożku (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem powierzchni całkowitej lub objętością stożka (D-W) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z bryłami złożonymi z walców i stożków (R-W) • umie rozwiązać zadanie związane ze stożkiem ściętym (W)
83-84. Kula	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie kuli i sfery, wskazuje modele (K) • zna wzór na objętość i pole powierzchni całkowitej kuli i sfery (K) • umie obliczyć pole powierzchni całkowitej sfery i objętość kuli, znając promień (K) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem powierzchni lub objętością kuli (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć pole przekroju kuli o danym promieniu, wykonanego w danej odległości od środka (D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem powierzchni lub objętością kuli (R-W) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z zamianą kształtu brył przy stałej objętości (D-W) • umie obliczyć pole powierzchni i objętość nietypowej bryły, powstałej w wyniku obrotu danej figury wokół osi (D-W)
85. Powtórzenie wiadomości		
86-87. Praca klasowa i jej omówienie		

DZIAŁ 6. MATEMATYKA W ZASTOSOWANIACH, cz. 1 (10 h)

88-89. Zamiana jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie jednostki (K) • rozumie zasadę zamiany jednostek (P) • umie posługiwać się jednostkami miary (K) • umie zamieniać jednostki stosowane w praktyce (K-P) • umie zamieniać jednostki nietypowe (P-D) • umie wykonać obliczenia w sytuacjach praktycznych, stosując zamianę jednostek (P-D) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zamieniać jednostki stosowane w praktyce (R) • umie zamieniać jednostki nietypowe (R-D) • umie wykonać obliczenia w sytuacjach praktycznych, stosując zamianę jednostek (R-D)
90-91. VAT i inne podatki	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie pojęcie podatku (K) • zna pojęcia: cena netto, cena brutto (K) • rozumie pojęcie podatku VAT (K-P) • umie obliczyć wartość podatku VAT oraz cenę brutto dla danej stawki VAT (K-P) • umie obliczyć podatek od wynagrodzenia (K-P) • umie obliczyć cenę netto, znając cenę brutto oraz VAT (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wykonać obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych, operuje procentami (R-D) • umie obliczyć VAT przed obniżką, znając cenę brutto po obniżce o dany procent (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem różnych podatków (R-W)
92-93. Lokaty	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia oprocentowania i odsetek (K) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wykonać obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych,

bankowe	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie oprocentowania (K) • umie obliczyć stan konta po roku czasu, znając oprocentowanie (K) • umie wykonać obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych, operuje procentami (K-P) • umie obliczyć stan konta po kilku latach (P) • umie obliczyć oprocentowanie, znając otrzymaną po roku kwotę i odsetki (P) • umie porównać lokaty bankowe (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • operuje procentami (R-D) • umie obliczyć stan konta po kilku latach (R) • umie porównać lokaty bankowe (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z oprocentowaniem (R-W)
94-95. Zdarzenia losowe.	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie zdarzenia losowego (K) • umie określić zdarzenia losowe w doświadczeniu (K-P) • umie obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie prawdopodobieństwa zdarzenia losowego (R) • umie określić zdarzenia losowe w doświadczeniu (R) • umie obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia (R-W)
96. Powtórzenie wiadomości		
97. Sprawdzian		

DZIAŁ 7. MATEMATYKA W ZASTOSOWANIACH, cz. 2 (12 h)

98-99. Czytanie informacji	<ul style="list-style-type: none"> • umie odczytać informacje przedstawione w formie tekstu, tabeli, schematu (K-P) • umie selekcjonować informacje (K-P) • umie porównać informacje (K-P) • umie analizować informacje (P) • umie przetwarzać informacje (P) • umie interpretować informacje (K-P) • umie wykorzystać informacje w praktyce (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie porównać informacje (R) • umie analizować informacje (R-W) • umie przetwarzać informacje (R-W) • umie interpretować informacje (R-W) • umie wykorzystać informacje w praktyce (R-W) • umie stosować jednokładność do powiększania lub pomniejszania figury w podanej skali (D-W)
100-101. Odczytywanie informacji z wykresów	<ul style="list-style-type: none"> • umie odczytać i porównać informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (K-P) • umie interpretować informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie interpretować informacje z kilku wykresów narysowanych w jednym układzie współrzędnych (R-D) • umie interpretować informacje z kilku wykresów, wykorzystując informacje podane w innej formie (D-W)
102-103. Czytanie diagramów	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie diagramu (K) • rozumie pojęcie diagramu (K) • umie odczytać informacje przedstawione na diagramie (K) • umie selekcjonować informacje (K-P) • umie porównać informacje (K-P) • umie analizować informacje (P) • umie przetwarzać informacje (P) • umie interpretować informacje (K-P) • umie wykorzystać informacje w praktyce (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie porównać informacje (R) • umie analizować informacje (R-W) • umie przetwarzać informacje (R-W) • umie interpretować informacje (R-W) • umie wykorzystać informacje w praktyce (R-W)
104-105. Czytanie map	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie mapy (K) • zna pojęcie skali mapy (K) • rozumie pojęcie skali mapy (K) • umie ustalić skalę mapy (K-P) • umie ustalić odległości na mapie o danej skali (K-P) • umie określić na podstawie poziomic wysokość szczytu (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie ustalić odległość wzdłuż stoku (R) • umie określić azymut (R) • na podstawie poziomic umie określić nachylenie (R) • umie obliczyć lokalny czas w różnych miejscach na kuli ziemskiej (R-D) • umie podać długość geograficzną dla miejsc na Ziemi

Matematyka z plusem dla gimnazjum

	<ul style="list-style-type: none"> • umie na podstawie poziomicy określić kształt góry (P) • umie ustalić odległość wzdłuż stoku (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • mających określony czas (R-D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z mapą (D-W)
106-107. Prędkość, droga, czas	<ul style="list-style-type: none"> • zna zależność między prędkością, drogą i czasem (K) • umie obliczyć prędkość, drogę lub czas, mając dwie pozostałe wielkości (K-P) • umie zamienić jednostki prędkości (P) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z prędkością, drogą i czasem (P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie obliczyć prędkość, drogę lub czas, mając dwie pozostałe wielkości z zamianą jednostek (R) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z prędkością, drogą i czasem na bazie wykresu (D) • umie rozwiązać zadanie tekstowe związane z prędkością, drogą i czasem (R-W)
108-109. Obliczenia w fizyce i chemii	<ul style="list-style-type: none"> • umie przekształcić wzór (K-P) • umie obliczyć, o jaki procent zmienia się dana wielkość fizyczna (P) • umie rozwiązać zadanie dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> - zmian długości pod wpływem temperatury (K-P) - zamiany jednostek temperatury (K-P) - gęstości (K-P) - cząsteczek, pierwiastków i atomów (K-P) - stężenia roztworów (K-P) 	<ul style="list-style-type: none"> • umie przekształcić wzór (R-D) • umie sporządzić wykres wielkości podanych w tabeli oraz odczytać z niego potrzebne informacje (R-D) • umie rozwiązać zadanie dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> - zmian długości pod wpływem temperatury (R-D) - zamiany jednostek temperatury (R-D) - gęstości (R-D) - cząsteczek, pierwiastków i atomów (R-D) - stężenia roztworów (R-D) - powiększania obrazu (R-D)

DZIAŁ 7. ROZRYWKI MATEMATYCZNE (3 h)

110. Zagadki z monetami
111. Łamigłówki logiczne
112. Pytania Fermiego
113-115. Godziny do dyspozycji nauczyciela